

הרי שרבנן לא סברי דחי נושא את עצמו, וא"כ מתניתין דלא כוותיהו?

ומתריצין: אמר רבא: אפילו תימא מתניתין רבנן.

עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי נתן אלא בכחמה חיה ועוף דמשרבטי נפשייהו אין הם נושאים עצמן אלא אדרבה מכבידים עצמן כלפי מטה כדי להישמט מידי הנושא. אבל אדם חי, דנושא את עצמו, אפילו רבנן מודו שהמוציאם בשבת פטור.

אמר ליה רב אדא בר אהבה לרבא: והא דתנן במסכת עבודה זרה בענין מכירת בהמה לגוי, שאסרו חכמים למכור שמא מתוך שמוכרה יבוא גם להשכירה או להשאלה לגוי, ויעבוד הנכרי בבהמתו של ישראל בשבת, והישראל מצוה על שביתת בהמתו.

בן בתירא מתיר מכירה בסוס.

ותניא: בן בתירא מתיר בסוס, מפני שהוא עושה בו מלאכה שאין חייבין עליו הטאת. שאין הדרך לשאת משאות על גבי סוס אלא לרכב עליו בלבד.

ומכיון דאמרינן "חי נושא את עצמו" הרי שאין ברכיבת הגוי משום מלאכה דאורייתא לגבי הסוס. שהרי אילו היה אדם נושא את הגוי לא היה חייב עליו. ולכן לא גזרינן לאסור למוכרו לגוי.⁽²⁾

ואמר רבי יוחנן: בן בתירא ורבי נתן אמרו דבר אחד, ששניהם אמרו חי נושא את עצמו.

ומסיק רב אדא בר אהבה קושיתו: ואי אמרת דלא פליגי רבנן עליה דרבי נתן אלא בכחמה חיה ועוף משום דמשרבטי נפשייהו. מאי אריא מדוע אמר רבי יוחנן דבן בתירא ורבי נתן אמרו דבר אחד.

והאמרת כי אפילו רבנן מודו באדם דחי נושא את עצמו, והלא בן בתירא נמי מיירי באדם?

ומתריצין: כי אמר רבי יוחנן: בסוס המיוחד לנשיאת עופות. דהיינו שבן בתירא מתיר אפילו בסוס כזה למוכרו, לפי שסובר כרבי נתן שאפילו בנשיאת בעלי חיים אמדינן חי נושא את עצמו.

אבל לרבנן אסור למכור סוס כזה שהרי הוא עושה מלאכה כזאת שאדם חייב עליה בשבת. [וממילא אסור בכל הסוסים אטו סוס המיוחד לעופות, תוד"ה בסוס].

ומקשינן: ומי איכא סוס המיוחד לעופות?

ומתריצין: אין! איכא דבי וייאדן, צידי עופות שמניחין על הסוס עופות כגון נץ, לצוד בהם שאר עופות.

אמר רבי יוחנן: ומודה רבי נתן בכפות דלא אמרינן ביה דחי נושא את עצמו, שהוא ודאי מכביד עצמו להישמט ולהתיר קשריו.

מכאן דאין אסור שביתת בהמתו באיסור תחומין הואיל ואין בו סקילה וכתת אלא לאו. והוסיף רעק"א שמדוייק בזה לשון הגמרא ש"אין חייבין

2. לכאורה היה לנו לחשוש שמא יוליך הגוי את הבהמה מחוץ לתחום [להשיטות ד"ב מיל אסור מהתורה]. ובחי"רעק"א הביא בשם בנו להוכיח